

Kyösti ja Anna Terttu Leikaksen haastattelu

Jututti ja kirjoitti 1/2020 Jani Kelo

Ympyrä alkaa sulkeutua

- Toivottavasti pääsemme taas Kallavesj'-messuilla hoitamaan vaativaa narikanvartijan tehtäväämme, haaveilee KuoPS:n kunniajäsen Kyösti Leikas. Olemme silloin palanneet siihen mistä lähdettiin. Narikka oli minun ensimmäinen luottamustoimeni pursiseurassa ja vaimo Anna Terttu myi pääsylippuja. Myöhemmässä vaiheessa päästiin myös matkailuvenetoimikuntaan ja tutustuttiin paremmin seuran jäseniin.

Kyösti ja Anna Terttu muuttivat Haapajärveltä Keski-Pohjanmaalta Kuopioon vuonna 1989 soutuvene muuttokuormassaan. Veneellä he olivat soudelleet kahdeksan kesää Kalajoen kahden voimalaitoksen rajaamassa joenpätkässä, eivätkä he ollenkaan osanneet aavistaa millainen yhteisö heitä Kuopiossa odotti.

- Vesillä liikkumiseen meillä oli hyvin erilaiset lähtökohdat, kertoo Anna Terttu. Itse olen kotoisin Nurmosta ja nähnyt vettä lähinnä kevättulvissa. Kyösti oli ajanut kilpaa Vesimäkärällä ja purjehtinut Mikkelin kupeessa olevan Haukivuoren Kyyvedellä. Hyvin on kuitenkin kahden hengen miehistöllä pärjätty Kallavedet, Saimaat, Pietarit ja Viro.

Lepuuttajasta purjeveneeksi

Kyöstin ja Anna Tertun soutuvene vaihtui erinäisten vaiheiden jälkeen Sun Camp 485 HT -moottoriveneeksi, jonka he päättivät katsastuttaa. Katsastaja Hannu Korhonen löytyi KuoPS:n tukikohdasta Pirttiniemestä. Sympaattinen ja osaava katsastaja antoi samalla perusoppimäärän veneilystä ja kookutti pursiseuran jäseneksi vuonna 1992.

- KuoPS:n täysivaltaisina jäseninä meillä oli oikeus käyttää sen tukikohtia. Nimettömällä Sun Campilla emme iljenneet sitä tehdä ja niin hankimme Bella 7000:n. Syvällä kyntävän ja valtavia peräaaltoja aiheuttavan ylpistyksen kastoimme m/s Annaksi. Veneessä oli vessa, liesi ja jääkaappi, joten meille se oli iso juttu. Pursiseuralaiset nimittivät sitä kuitenkin lepuuttajaksi, sillä sellaiselta se näytti purjeveneiden keskellä laiturissa ollessaan. Käytiin me Annalla kerran Viipurissakin ihmettelemässä sikäläistä byrokratiaa. Luotsikin piti ottaa veneeseen mukaan kanavan viimeiseltä sululta Viipuriin mentäessä, muistelee Anna Terttu.

- Jänissalon tukikohdassa sattui järkyttävä tapaturma, kun pursiseuran talkoolainen Jussi Hiltunen kuoli pudottuaan jyrkissä kierreportaissa. Häneltä jäi NF-30 purjevene. Ostimme sen ja sillä seilasimme sitten seitsemän suvea Kuopiosta etelään ja Joensuuhun. Lappeenranta oli usein eteläisin käänköpiste. Näillä reissuilla tulivat tutuiksi myös muiden pursiseurojen tukikohdat. Vuonna 2005 kävimme Lauri Ruotsalaisen ja Aarre Mätön kanssa hakemassa Lauttasaaresta Sunwind 311:n, joka on suurella todennäköisyydellä viimeinen purjeveneemme, kertovat eläkkeellä olevat Kyösti ja Anna Terttu.

- Sitä Donna Annaksi kastettua venettä olemme kunnostelleet ja varustaneet nyt 15 vuotta. Joka kesä on purjehdittu vähintään pari-kolme viikkoa Saimaalla ja lukuisia viikonloppureissuja Kallavedellä, jatkaa Kyösti.

- Muutamana viime kesänä olemme pitkän purjehduksen yhteydessä käyneet Pietarissa. Paatti jätetään Lappeenrannan Kasinon laituriiin ja matkustetaan m/s Carelialla Viipuriin, josta sitten bussilla Pietariin. Siellä majoitutaan johonkin keskustan hotelliin ja viivytään kaupungissa pari päivää. Samalla menetelmällä sitten takaisin. Pietari on meidän suosikkikaupunki ja siellä riittää yllin kyllin mielenkiintoista koettavaa, kertoo Anna Terttu.

Anna Tertun mielestä jännittävin matka on ollut Pietarin purjehdus kesällä 2007. Silloin oli hengen lähtö lähellä.

- Olimme palaamassa Pietarista kovassa 14 metrin vastatuulella Viipuriin. Vesisade ja alkava pimeys vei kaiken näkyvyyden. Aika ajoin tuli isoja aaltoja, jotka nakkasivat minut navigaatiopöydän äärestä lattialle. Kyösti oli peräsimestä, eikä voinut tulla apuun. Luulin kylkiluiden murtuneen, mutta niin ei onneksi ollut käynyt. Juuri ennen matkaa hankitusta karttaplotteristakaan ei osattu ottaa kaikkea irti. Paluumatka kesti 21 tuntia syömättä, juomatta ja vessatauoitta. Hyvä kun veneessä pysyi. Kun aamuyöstä rantauduimme Viipuriin, tuntui kuin olisi kotiin tullut, muistelee Anna Terttu.

Kallavesj'

Kallavesj'-messut ovat tulleet Kyöstile ja Anna Tertulle tutuiksi monella tavalla. Erityisesti ensimmäinen vuosi näyttelyjohtajana on jäänyt elävästi Kyöstin mieleen.

- Vuonna 2005 ajauin näyttelyjohtajaksi. Seuran uudeksi pääsihteeriksi oli samaan aikaan vaihtunut Veli-Antti Huotarinen. Heti ensimmäisessä näyttelytoimikunnan palaverissa huomasimme olevamme lirissä. Kippari-Pub oli tärkeä tulonlähde, eikä siihen löytynyt viranomaisten vaatimaa ammattiväkeä vetäjäksi, eikä henkilökunnaksi. Tarvittiin anniskelupassin omaavia henkilöitä. Me ja kahdeksan muuta pursiseuralaista päättäsimme tarvittavan aineiston ja kävimme tenttimässä sen Savoniassa. Anniskelupassit antoivat meille valtuudet toimia "vuorovastaavina" pubissa. Tilanne oli siltä osin pelastettu.

Kallavesj'-näyttely muuttui -messuiksi ja Kyösti toimi messujohtajana vielä vuoden verran. Tänä aikana etenkin järvimatkailun eteen tehtiin kovasti töitä ja tämä näkyikin matkailualan näytteilleasettajien runsaana määränä. Kyösti pääsi KuoPS:n edustajana mukaan myös Kuopion kaupungin Matkailun markkinointityöryhmään, jota veti energinen Kaija Lipponen

- Siinä porukassa pääsi tutustumaan lähes kaikkiin Kuopion seudun merkittäviin matkailuyrityksiin. Koska matkailu on aivan oma maailmansa, vaati se oman vastuuhenkilön. Matkailukoordinaattorin nimikkeellä olin sitten vielä kaksi vuotta KuoPS:n hallituksessa. Ne olivat mukavia aikoja ja saimme paljon kontakteja matkailuväkeen eri puolilta Suomea. Kuopiossa järjestettiin jopa Matkailun edistämiskeskuksen organisoima kansainvälinen vesistömatkailuseminaari, jossa KuoPS:lla oli tärkeä rooli. Parhaimmillaan matkailualan näytteilleasettaja Kallavesj'-messuilla oli yli 50, muistelee Kyösti.

- KuoPS:n edustajina Veli-Antti Huotarinen, Ari Pietiläinen, Esa Mäkinen ja meikäinen osallistuttiin kolmena kesänä matkailuväen järjestämään kirkkovenesoutuun Savonlinnan ympäri. Kaksi kertaa voitettiin koko kisa. Siellä solmittiin suhteita ja saatiin monta uutta näytteilleasettajaa messuillemme. Myös Helsingin Matkamessuilta saatiin uusia näytteilleasettajia.

Muita projekteja

Kirjoittaminen on ollut aina mielipuhua Kyöstile. Kun KuoPS täytti 120 vuotta vuonna 2009, kirjoitti Kyösti yhdessä Antero Jämsän kanssa sen kunniaksi juhlakirjan seuran historiasta. Tämä on ainut laajempi kirjallinen yhteenveto seuran toiminnasta vielä tänä päivänäkin.

- Historiallisissa tunnelmissa perustimme silloin myös KuoPS:n perinnetoimikunnan, kertoo Kyösti. Mukaan lähtivät Antero Jämsä, Heimo Valtonen, Lauri Ruotsalainen, Heikki Lukkarinen, Anna Terttu ja minä.

- Ensimmäisiä tavoitteitamme oli järjestää täysin sekaisin ollut pursiseuran arkisto. Urakka oli liian suuri, sillä mappeja oli ainakin 150 ja sen lisäksi epämääräisiä nyssäköitä ja pahvilaatikoita täynnä arkistomateriaalia. Oli pakko pitää yhden miehen talkoot ja tehdä koko homma yksin. Aikaa siihen kului kolme vuotta. Nyt vanha arkisto sijaitsee jätekatoksen yhteydessä olevassa puolilämpimässä varastossa hyvässä loogisessa

järjestyksessä. Se on supistunut n. 85 arkistomappiin. Toivottavasti seinän takana olevat jätteasiat eivät houkuttele jotakin hyvää tarkoittavaa hölmöä siivoamaan niitä jätekuorman mukaan. Sellaistakin on pursiseuran historian aikana nimittäin tapahtunut.

- Olen kirjoitellut KuoPS:n jäsenlehtiin ja vuosikirjoihin kymmeniä juttuja ja joitakin juttuja myös veneilylehtiin, jatkaa Kyösti. On mukava jakaa veneilykokemuksia lukijoiden kanssa ja elää ne kirjoittaessaan uudelleen. Viimeisin kirjallinen ponnistus on juuri painoon menossa oleva 500-sivuinen historiikki, joka ei kuitenkaan liity pursiseuraan.

Pursiseuran vaalitoimikunta on elin, joka etsiskelee ehdokkaita seuran vapautuviin hallituspaikkoihin. Vaalitoimikunnan kuuluu myös tehdä seuran hallitukselle ehdotuksia huomionosoituksista. Kyösti oli mukana vaalitoimikunnassa kymmenen vuoden ajan yhdessä Lauri Ruotsalaisen ja Kirsi Kontran kanssa.

- Sain vaalitoimikunnalta osani minäkin, sillä vuonna 2019 seuran 130-vuotisgaalassa minulle myönnettiin Kunniakipparin plakaatti N:o 9 arkistoharrastuksestani, toteaa tunnustuksesta ilmeisen otettu Kyösti ja tarkentaa vielä, että ei itse enää silloin ollut vaalitoimikunnassa.

- Kaikki Navigaatioliiton kurssit on käyty ja laivurinlakeissamme on kolme tähteä, mutta vasta käytännössä ja joskus vaativissakin olosuhteissa veneilemään oppii, sanovat yhteen ääneen senioriveneilijät Kyösti ja Anna Terttu.

- Olemme varsinainen veneilijäpariskunta, sillä Haapajärven soutelu mukaan lukien olemme olleet samassa veneessä nelisenkymmentä vuotta. Yhdessä hoidetaan veneen laskuun ja nostoon liittyvät toiminnot ja yhdessä nautitaan livarinsalon rantakalasta ja iltanuotiosta, Jänissalon lipunnostoseremonioista, juhannusjuhlista ja mastonkaatajaisista. Yhdessä on uhmattu myös sateisia, koleita ja myrskyisiä säitä, kiittelee Kyösti vaimonsa veneilyaktiivisuutta.